

GEMEENTE HELLEENDOORN	
Behand.:	
24 JAN 2013	
A/B Stuk	Trefw.:
Werkpr.:	
Kopie aan:	
Archief D / N. reeks / V / Vertu.:	

13INK00360

Rekenkamer West Twente

p/a De Lokale Rekenkamer bv

Postbus 85203

3508 AE Utrecht

Aan: Mevr. Zomer
Griffier gemeente Hellendoorn
Postbus 200
7440 AE Nijverdal

Datum:	22 januari 2013	Contactpersoon:	B. Duvivier
Ons kenmerk:	LI / 11409	Doorkiesnummer:	06 16509318
Uw kenmerk:		E-mail:	barbara@necker.nl
Onderwerp:	Jaarverslag 2012 en jaarplan 2013 Rekenkamer West Twente		

Geachte mevrouw Zomer,

De Rekenkamer West Twente biedt u hierbij, ten behoeve van de gemeenteraad en het college van de gemeente Hellendoorn het jaarverslag 2012 en het jaarplan 2013 aan. In het jaarverslag doet de Rekenkamer verslag van de onderzoeken en activiteiten die zij in het jaar 2012 heeft verricht. Door middel van het jaarplan brengt de Rekenkamer u op de hoogte van haar werkzaamheden in 2013.

Met vriendelijke groeten,

Jasper Loots

Directeur Rekenkamer West Twente

Rekenkamer West Twente
jaarverslag 2012 en jaarplan 2013

15 januari 2013

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2012 en het onderzoeksprogramma 2013 van de Rekenkamer West Twente. In het jaarverslag vindt u een overzicht van de activiteiten die de rekenkamer in 2012 heeft verricht. In het onderzoeksprogramma is een overzicht te vinden van de geplande onderzoeksonderwerpen voor 2013 in de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.

De rekenkamer beoogt u met dit document op de hoogte te houden van haar werkzaamheden.

Tot slot treft u in bijlage 1 een overzicht met de nevenfuncties die ik momenteel vervul (conform artikel 5, lid 4 van de verordening op de Rekenkamer).

Namens de Rekenkamer West Twente,

Jasper Loots
Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Jaarverslag 2012	4
1.1 / Inleiding	4
1.2 / Uitgevoerde onderzoeken.....	4
1.3 / Financieel verslag 2012.....	6
2. De plannen voor 2013	7
2.1 / Inleiding onderzoeksplan	7
2.2 / Ambities voor 2013	7
2.3 / Werkwijze	7
2.4 / Geselecteerde onderzoeken voor 2013.....	8
2.5 / Planning van onderzoeken	8
2.6 / Begroting	9
Bijlage 1 / Lijst van nevenfuncties van de directeur	10

1. Jaarverslag 2012

1.1 / Inleiding

De Rekenkamer West Twente integreert de rekenkamerfuncties van de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden. In het onderzoeksprogramma 2013 (hoofdstuk 2) maakt de rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij het komende jaar uitvoert.

In januari 2012 kwam de Rekenkamer West Twente met haar onderzoeksprogramma voor het jaar 2012. De gemeenteraden van de vier gemeenten werden vooraf in de gelegenheid gesteld om suggesties voor onderzoeksonderwerpen aan te dragen. In paragraaf 1.2 van dit jaarverslag maakt de rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij heeft uitgevoerd.

1.2 / Uitgevoerde onderzoeken

De rekenkamer voerde de volgende onderzoeken uit in 2012:

/	Hellendoorn	Beleid en beheer onroerende zaken
/	Rijssen-Holten	Leerlingenvervoer
/	Twenterand	Grondbeleid
/	Wierden	Plausibiliteit ombuigingsvoorstellen

Hellendoorn beleid en beheer onroerende zaken (september 2012 gepubliceerd):

De Rekenkamer West Twente heeft onderzoek gedaan naar het beleid over - en het beheer van - onroerende zaken in de gemeente Hellendoorn. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer de gemeente inzicht te bieden in de mate waarin de gemeente doelmatig en doeltreffend vorm geeft aan het beleid en het beheer ten aanzien van onroerende zaken, voornamelijk als het gaat om gebouwen en gronden. Op basis van het onderzoek concludeert de rekenkamer dat de gemeente Hellendoorn op doelmatige wijze vorm geeft aan het beheer van onroerende zaken. De ambtelijke organisatie hanteert een administratief systeem dat inzicht geeft in alle onroerende zaken waar de gemeente over beschikt. Vanuit deze administratie geeft de ambtelijke organisatie systematisch vorm aan het onderhoud van gebouwen en het contractbeheer met gebruikers van deze gebouwen.

De rekenkamer concludeert daarnaast dat de gemeente er niet in slaagt om op doeltreffende wijze vorm te geven aan haar beleidsvorming en -uitvoering ten aanzien van onroerende zaken. Dit blijkt uit het feit dat college en raad geen overkoepelend actueel beleid en geen eenduidige doelen hebben geformuleerd die antwoord geven op de vraag wat zij met gemeentelijke onroerende zaken willen bereiken. Hierdoor zijn college noch raad in staat om te bepalen of de gemeente doeltreffend met haar onroerende zaken omgaat.

De rekenkamer beveelt het college van B&W van Hellendoorn aan om de gescheiden administratie voor het beheer van onroerende zaken in één centrale administratie te integreren. Aan de gemeenteraad en het college van B&W doet de rekenkamer de aanbevelingen om overkoepelend beleid voor onroerende zaken te formuleren en om afspraken te maken over de rolverdeling tussen raad en college in de kaderstelling en controle op het beleid en beheer van onroerende zaken.

Rijssen-Holten leerlingenvervoer (gepubliceerd oktober 2012):

De Rekenkamer West Twente heeft onderzoek gedaan naar het leerlingenvervoer in de gemeente Rijssen-Holten. De rekenkamer heeft zich volledig gericht op de stand van zaken rondom het leerlingenvervoer in de gemeente. Het onderzoek van de rekenkamer gaat in op de invulling van de rollen van de raad, het college en de organisatie. Aan welke knoppen kan er vanuit ieders rol worden gedraaid ten aanzien van het leerlingenvervoer en in hoeverre zijn de gevolgen hiervan duidelijk voor de gemeente?

Op basis van het onderzoek komt de rekenkamer tot de volgende conclusies. De gemeente Rijssen-Holten kiest er voor om wat betreft gehanteerde afstandscriteria en het niet hanteren van

een drempelbedrag een ruimhartige verordening te hanteren. Tegelijkertijd ziet de gemeente de kosten van het leerlingenvervoer stijgen en voert daarom een aantal kostenbesparende maatregelen in. In hoeverre deze maatregelen echt tot kostenbesparing zullen leiden, is onduidelijk of wordt niet inzichtelijk gemaakt. Sturing op doelmatigheid aan de voorkant en controle aan de achterkant is daardoor niet mogelijk. Daarnaast zijn er verschillende andere mogelijkheden om de kosten van het leerlingenvervoer te beperken en binnen de koers van de strategische visie te werken (zonder het welzijn van het kind uit het oog te verliezen) maar deze mogelijkheden worden onvoldoende verkend of uitgerold.

De rekenkamer beveelt de organisatie van de gemeente Rijssen-Holt en aan om voldoende managementinformatie te genereren en te benutten om de gevolgen van de maatregelen in kaart te brengen en op basis daarvan bij te sturen en achteraf de effectiviteit en efficiëntie van de maatregel te kunnen controleren.

Er zijn landelijk veel goede voorbeelden te verzamelen ten aanzien van het leerlingenvervoer als het gaat om communicatie met ouders, kostenbesparing en kwaliteitsverbetering. De rekenkamer heeft enkele van deze *good practices* verzameld om een beeld te geven van waar andere gemeenten goede resultaten mee hebben behaald.

Twenterand grondbeleid (gepubliceerd augustus 2012)

De Rekenkamer West Twente heeft onderzoek gedaan naar het grondbeleid van de gemeente Twenterand. De rekenkamer beoogde met dit onderzoek inzicht te bieden in de kwaliteit van het grondbeleid, de conformiteit van uitvoering en beleid en de kwaliteit van informatievoorziening aan de raad (vooraf en tussentijds).

Op basis van het onderzoek concludeert de rekenkamer dat het grondbeleid van de gemeente Twenterand breed en algemeen van opzet is. Het heeft vooral een inventariserende en geen kaderstellende functie. Dit neemt niet weg dat de Nota wel inzicht geeft in de spelregels en de mogelijke procedures en randvoorwaarden voor grondaankopen en de rollen die raad en college hierin spelen. De onderzochte exploitaties zijn wel binnen de inhoudelijke kaders van de individuele projecten uitgevoerd.

De rekenkamer concludeert daarnaast dat de kwaliteit van het beleid voor risicobeheersing en de informatievoorziening hierover, ondermaats is. De beide onderzochte exploitaties tonen weliswaar een positief resultaat, maar er doen zich sterke schommelingen voor in het resultaat die per saldo tot een neerwaartse bijstelling hebben geleid. Daarnaast ziet de rekenkamer mogelijkheden om de transparantie richting de gemeenteraad te verbeteren. De gemeente begint daarbij zeker niet op 'nul'. Zij kan voortborduren op stappen die reeds in de goede richting zijn gezet.

De rekenkamer beveelt de gemeente Twenterand aan om een systeem uit te werken om risico's te inventariseren, te kwantificeren en waar mogelijk te beheersen. Daarnaast verdient het aanbeveling om expliciet en eenduidig te maken hoe de gemeente omgaat met (tussentijdse) winstnemingen en hoe dit zich verhoudt tot uitgangspunten met betrekking tot de gewenste financiële resultaten van grondexploitaties.

Wierden plausibiliteit ombuigingsvoorstellen (gepubliceerd augustus 2012)

De Rekenkamer West Twente heeft de plausibiliteit van ombuigingsvoorstellen in de gemeente Wierden onderzocht. Met dit onderzoek beoordeelt de rekenkamer of de wijze van totstandkoming, de voortgang en de geplande maatregelen voldoende vertrouwen bieden voor daadwerkelijke (totale) realisatie binnen de (expliciet) door de raad gestelde kaders.

Op basis van het onderzoek concludeert de rekenkamer dat de informatievoorziening van het college over de totstandkoming, voortgang en de geplande maatregelen aangescherpt kan worden. Daarnaast constateert de rekenkamer dat de ombuigingen die de raad heeft vastgesteld in de Nota Meerjarenbeleid 2011-2013 en de programmabegroting 2011 in veel gevallen het karakter van gerichte taakstellingen hebben: (mogelijke) maatregelen met (mogelijke) gevolgen zijn geschetst met de opdracht aan college en organisatie om deze (in overleg met

maatschappelijke partners) verder uit te werken. Hierdoor heeft de raad onvoldoende de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de consequenties van de ombuigingsvoorstellen. In de (ambtelijke) advisering aan college en raad ontbreekt samenhang met de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

In dit onderzoek heeft de rekenkamer de 23 ombuigingen bekeken waarvan bij de programmabegroting 2012 nog een gedeelte moest worden ingevuld. Daarom is het niet mogelijk om op basis van dit onderzoek uitspraken te doen over de opbouw van het totale ombuigingspakket. 19 van de 23 bestudeerde ombuigingen bevinden zich in de 'technische' categorie van het verhogen en verlagen van inkomsten. Op basis van de 'technische' beoordeling van de informatievoorziening over de 23 in de programmabegroting 2012 nog openstaande ombuigingsvoorstellen oordeelt de rekenkamer dat 18 ombuigingsvoorstellen redelijk tot geheel plausibel zijn (78%). Bij de vijf overige voorstellen is de plausibiliteit van de ombuigingen op basis van de door de rekenkamer gehanteerde criteria onvoldoende onderbouwd.

De rekenkamer heeft een zestal aanbevelingen geformuleerd om de omgang met ombuigingstrajecten in de gemeente Wierden in de toekomst aan te scherpen.

1.3 / Financieel verslag 2012

De Rekenkamer West Twente had in het jaar 2012 de beschikking over een budget van € 51.300,-.

	Dagen beschikbaar	Dagen gerealiseerd
Directeur	8	8
Onderzoekers	65	65

2. De plannen voor 2013

2.1 / Inleiding onderzoeksplan

In dit onderzoeksprogramma geeft de Rekenkamer aan welke onderzoeken zij in 2013 wil uitvoeren. In dit plan leest u het volgende:

- / De ambitie van de Rekenkamer voor 2013.
- / De totstandkoming van het onderzoeksprogramma.
- / De onderzoeksonderwerpen voor 2013.
- / De begroting.
- / Planning van de Rekenkamer voor het jaar 2013.

2.2 / Ambities voor 2013

De rekenkamer heeft zich ten doel gesteld een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van (de uitvoering van) het gemeentelijke beleid. Deze taak van de rekenkamer is vastgelegd in de verordening op de Rekenkamer West Twente.

Artikel 2 – Taak van de Rekenkamer

De Rekenkamer voert onderzoek uit naar het gemeentelijk beleid en naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid, van het gemeentelijk beheer en van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

Conform de afspraken die gemaakt zijn in de detacheringsovereenkomst heeft de Rekenkamer West Twente een budget beschikbaar om de ambitie van jaarlijks één onderzoek per gemeente waar te maken. Van het beschikbare budget van 62.040 euro is een deel (8.995,80 euro) bestemd voor overheadkosten van de Stichting Rekenkamer West Twente. Daarnaast is een deel van het resterende budget van 53.050 euro nodig voor overheadkosten van Necker van Naem (consulteren presidia, opstellen jaarverslag en jaarplan onder meer). Hetgeen resulteert in een effectief onderzoeksbudget van om en nabij de 11.000 euro per gemeente.

2.3 / Werkwijze

De werkwijze van de Rekenkamer vindt zijn oorsprong in de verordening, het reglement van orde en het onderzoeksprotocol. Deze documenten vormen de leidraad voor alle (onderzoeks-) activiteiten van de Rekenkamer.

Het onderzoeksprogramma 2013 is als volgt tot stand gekomen. De rekenkamer heeft:

- / Een analyse gemaakt van gemeentelijke documenten als de programmabegroting en het meerjarenbeleid;
- / Op basis van deze analyse een aantal suggesties gedaan voor mogelijke onderzoeksonderwerpen;
- / De onderwerpen besproken (met de leden van de presidia en auditcommissie in Twenterand).

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen heeft de rekenkamer de onderwerpen getoetst aan de onderstaande selectiecriteria (zie ook reglement van orde):

- / Het onderwerp moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het beleid;
- / Het onderwerp heeft substantieel financieel, maatschappelijk en/of politiek belang;
- / Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;

- / Er is sprake van een beredeneerde twijfel: een onderbouwd vermoeden dat het beleid niet naar behoren functioneert;
- / Er is sprake van een risico;
- / Het onderwerp moet voor de rekenkamer haalbaar zijn en passen binnen haar financiële en organisatorische mogelijkheden;
- / Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in opvolgende onderzoeken;
- / De resultaten moeten communicerbaar zijn naar de bevolking.

2.4 / Geselecteerde onderzoeken voor 2013

De Rekenkamer West Twente heeft de hieronder genoemde onderzoeken voor de vier gemeenten geselecteerd. Deze onderzoeken voert de rekenkamer in 2013 uit.

Gemeente Hellendoorn: re-integratiebeleid

De rekenkamer gaat een onderzoek uitvoeren naar het re-integratiebeleid van de gemeente Hellendoorn. Doelstelling van het onderzoek is om in kaart te brengen hoe het re-integratiebeleid verloopt en wat de succes- en verbeterfactoren hierin zijn. Daarnaast zal er sprake zijn van een vergelijkend perspectief: hoe efficiënt voeren andere gemeenten het re-integratiebeleid uit en waar positioneert de gemeente Hellendoorn zich in vergelijkend perspectief?

Gemeente Rijssen-Holten: digitale dienstverlening

De rekenkamer gaat een onderzoek uitvoeren naar de digitale dienstverlening door de gemeente Rijssen-Holten. Doelstelling van het onderzoek is om inzicht te bieden in de doelmatigheid van de digitalisering van de dienstverlening van de gemeente Rijssen-Holten. In het onderzoek zal de focus liggen op de praktijk van de digitale dienstverlening. Leidt deze vorm van dienstverlening tot efficiëntie voor het ambtelijk apparaat? Hoe effectief is digitale dienstverlening vanuit het perspectief van burgers en bedrijven in Rijssen-Holten?

Gemeente Twenterand: subsidiebeleid

De rekenkamer gaat een onderzoek uitvoeren naar het subsidiebeleid van de gemeente Twenterand met een focus op beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF). Met dit onderzoek wil de Rekenkamer West Twente de gemeenteraad van Twenterand inzicht bieden in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de BCF-methode in relatie tot het bredere subsidiebeleid van de gemeente. Sinds 1 januari 2012 werkt de gemeente Twenterand met drie instanties met deze BCF-methode.

Gemeente Wierden: beheerplannen

De rekenkamer gaat een onderzoek uitvoeren naar de integraliteit van beheerplannen openbare ruimte in de gemeente Wierden. Met dit onderzoek wil de Rekenkamer West Twente de gemeenteraad van Wierden inzicht bieden in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het integraal beheer van de openbare ruimte.

Onder doelmatigheid verstaat de Rekenkamer de mate waarin de gemeente erin slaagt het beheer met zo min mogelijk beschikbare middelen op een zo hoog mogelijk kwalitatief onderhoudsniveau uit te voeren. Van belang hierbij is een toets op de maatregelen, ambtelijk en bestuurlijk, die waarborgen dat er zo doelmatig mogelijk wordt gewerkt. De rekenkamer zal ten aanzien van de doeltreffendheid vaststellen of en in hoeverre het gemeentebestuur heldere doelstellingen heeft geformuleerd, of deze gerealiseerd worden en of college en raad daar in voldoende mate zicht op hebben.

2.5 / Planning van onderzoeken

Hier treft u de planning voor het jaar 2013 aan. Bij de ontwikkeling van de planning is rekening gehouden met de afspraken die zijn gemaakt in de detacheringovereenkomst.

Planning onderzoeken in 2013

Onderzoeksplanning 2013				
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Re-integratiebeleid Hellendoorn				
Digitale dienstverlening Rijssen-Holten				
Subsidiebeleid Twenterand				
Integraliteit beheerplannen openbare ruimte Wierden				

2.6 / Begroting

De Rekenkamer beschikt in het jaar 2013 over een budget van €53.050,-. Conform de detacheringsovereenkomst is hier de volgende onderzoekscapaciteit voor beschikbaar.

	Dagen beschikbaar ¹
Directeur (en plaatsvervangend directeur)	8
Onderzoekers / onderzoeksondersteuning / ambtelijk secretaris	65

¹ Deze inzet van dagen is indicatief. De daadwerkelijke verdeling kan afwijken.

Bijlage 1 / Lijst van nevenfuncties van de directeur

/ Directeur van Necker van Naem